

УДК 336.71.078.3(477)

ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Воробйова Оксана Андріївна

Науковий керівник: к.е.н., доцент, Погореленко Н.П.

**Харківський навчально-науковий інститут державного вищого
навчального закладу «Університет банківської справи»**

Постановка проблеми. В умовах фінансової кризи однією з основних проблем, яка постала перед банківською системою України, є підтримка на належному рівні її фінансової стабільності. Зміни ринкової кон'юнктури ставлять під загрозу не лише прибутковість банків, а й стабільність їхнього функціонування. Відсутність стабільності у забезпеченні виконань перед вкладниками з боку банків та у наданні кредитних ресурсів гальмують протидію щодо подання кризових явищ. Все це вимагає розробки ефективних методів моніторингу фінансової стабільності держави окремих регіонів з метою своєчасного моменту настання фінансової кризи, здійснення ефективних заходів виходу з неї. Тому питання, щодо заходів забезпечення фінансової стабільності банківської системи набуває особливої значущості.

Виклад основного матеріалу. Оцінка фінансової стабільності передбачає моніторинг макроекономічних, політичних, ринкових, соціальних факторів, які можуть вплинути на учасників ринку. Проблему фінансової стабільності регулярно досліджують на наднаціональному, національному макро і мікро рівнях. Треба звернути увагу на зміни, які були розроблені та запропоновані НБУ та органами державного управління.

Прийнято Закон " Про внесення змін до деяких законів України щодо упередження (мінімізації) негативного впливу на стабільність банківської системи» від 04.07.2014 року, метою якого було створення ефективних механізмів, здатних забезпечити стабільність банківської системи під час кризових явищ, з цих причин ним запропоновано удосконалити правові важелі, що дозволяє НБУ здійснювати більш ефективне банківське регулювання у разі стрімкого погіршення ситуації на фінансовому ринку та надають можливість приймати рішення, які упередять вплив кризових явищ на стабільність банківської системи [1] .

В результаті змінено визначені у Законі України " Про Банки і банківську діяльність " мінімальні обсяги статутного капіталу банків. Відтепер мінімальний розмір капіталу на момент державної реєстрації банку збільшено з 120 до 500 млн гривень. При цьому банки, що утворені

до набрання чинності Закону, зобов'язані протягом 10 років привести розмір статутного капіталу у відповідність до вимог Закону. Згідно з концепцією НБУ, докапіталізація банків має завершитися до 2018 року [2].

Підвищення норми статутного капіталу до 500 млн гривень практично знищує невеличкі за розміром капіталу банки, а збільшення банківських установ, де працює тимчасова адміністрація за зобов'язаннями яких здійснюється відшкодування коштів вкладників, призведе до витрат Фонду. На 1.01.2015 р. до 16 банківських установ у зв'язку з втратою платоспроможності ФГВФО було введено тимчасову адміністрацію, а на 1.01.2016 року до 5 установ та 67 банків ліквідуються [4].

На нашу думку, збільшення мінімального обсягу статутного капіталу банку не є достатньо ефективним заходом регулювання та підвищення стабільності банківської системи. Більш важливими є регулювання якості активів банку. Законом уточнюється, що у випадку відсутності з боку власників істотної участі у банку дій щодо збільшення обсягу статутного капіталу з метою приведення діяльності проблемної установи у відповідність із вимогами законодавства, до них застосовується штраф у розмірі від п'яти до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Реалізація цього положення носить неоднозначний характер, враховуючи санкції з боку регулятора, що будуть застосовуватися до банківської установи внаслідок названих дій акціонерів.

24 березня 2015 року Президент України створив Раду з фінансової стабільності, метою якої є забезпечення своєчасного виявлення і мінімізації ризиків, що загрожують стабільності банківської та фінансової системи держави. У липні 2015 року на засіданні Ради з фінансової стабільності було обговорено концепцію розвитку державних банків, питання підвищення стандартів їх корпоративного управління; запропоновано запровадити систему суспільного нагляду за діяльністю аудиторів відповідно до директив Євросоюзу з метою посилення контролю за якістю послуг, що надаються суб'єктами аудиторської діяльності підприємствам, які становлять суспільний інтерес [3].

В січні 2016 року Рада відзначила поліпшення макроекономічних умов, зокрема уповільнення інфляції та досягнення цільових значень дефіциту бюджету минулого року. Продовжується відновлення депозитної бази банків, що є ознакою відновлення довіри до банківської системи. Задля досягнення макроекономічної та фінансової стабільності необхідна узгодженість фіскальної та грошово-кредитної політики є запорукою успішного переходу до режиму таргетування. Наголошено на важливості продовження валютного регулювання - з метою покращення інвестиційного клімату, для сприяння ефективному проведенню приватизації та припливу капіталу до України. Можливість перегляду окремих обмежень на готівковому ринку валюти, які будуть сприяти його детінізації. НБУ рекомендовано розглянути можливість поступового

пом'якшення валютних обмежень. Але посилення внутрішніх ризиків внаслідок політичної нестабільності, що призводить до паузи у співпраці з МВФ та іншими зовнішніми партнерами, уповільнення проведення реформ, погіршення настроїв бізнесу та населення, збільшення волатильності обмінного курсу гривні. Такі ризики для фінансової стабільності та ознаки нестійкого стану фінансової системи обумовлюють потребу у збереженні частини встановлених НБУ валютних обмежень. Окресленні ризики викликають стурбованість, тому усі зацікавлені сторони повинні якнайшвидше вжити потрібних заходів для відновлення політичної стабільності у державі та співпраці з міжнародними донорами.

Висновки. Для стабільного розвитку є розробка заходів щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи, а саме: підвищення вимог до капіталу нових банків, покращення процедури виведення банків з ринку, підсилення відповідальності власників та керівництва банків за маніпулювання фінансовою звітністю та доведення банку до банкрутства, покращення процедури моніторингу пов'язаних осіб та введення жорсткої процедури розкриття кінцевих власників банків. Це сприятиме розвитку економіки України та забезпеченню стабільності функціонування всіх сфер ринкової інфраструктури загалом та банківської системи зокрема.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо упередження (мінімізації) негативного впливу на стабільність банківської системи» від 04.07.2014 р.- [Електронний ресурс] - [Режим доступу]: <http://zakon4.rada.gov.ua>
2. Коментар НРА «Рюрик» до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо упередження (мінімізації) негативного впливу на стабільність банківської системи» - [Електронний ресурс] - [Режим доступу]: <http://www.rurik.com.ua>
3. Національний Банк України - [Електронний ресурс] - [Режим доступу]: <http://www.bank.gov.ua>
4. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб - [Електронний ресурс] - [Режим доступу]: <http://www.fg.gov.ua>